

Dick Roberts

"Guardian" och Kina

Ur *International Socialist Review* november 1973

Följande är den andra och avslutande delen av ett svar på (dåvarande) maoisten Carl Davidsons artikelserie om Kina som publicerades i den amerikanska vänstertidningen *Guardian* våren 1973. Dick Roberts svar publicerades *International Socialist Review* (ISR) i september och november 1973. Den första delen behandlade olika teorier om den koloniala revolutionen – den s.k. "tvåstadieteorin" kontra permanent revolution, samt hur dessa teorier kom att testas i praktiken i den ryska revolutionen. Den andra delen, som återges här, handlade om den kinesiska revolutionen och lärdomarna av denna.

Nedan används det äldre Wade-Giles-systemet för stavning av kinesiska namn.

1927 års revolution i Kina.

"Etappteorin" utvecklades ur den nya framväxande byråkratins konservatism i internationell politik: dess rädsla för världsrevolutionens spridning, dess försök att tillmötesgå världsimperialismen i syfte att befästa sin egen statsmakt, dess naturliga orientering mot småborgerliga skikt i stället för mot arbetare både hemma och utomlands, samt dess strid på liv och död mot trotskismen i alla dessa frågor. Lenins missriktade begrepp "arbetarnas och böndernas diktatur" ändrades till "arbetarnas och böndernas demokrati" och till "demokrati" och därav till alliansen mellan den nationella bourgeoisin.

Lenins centrala strategi 1917 bestod i att driva in en kil *mellan* arbetar och bondemassorna å ena sidan och småbourgeoisin och de borgliga partierna å den andra, medan Stalin proklamerade nödvändigheten av ett "4-klass-block" under revolutionens "första stadiet": en *koalition* mellan proletariatet, bönderna, småbourgeoisin och den nationella bourgeoisin. Denna bedrägliga politik fick sin första och en av de mest förödande tillämpningarna i Kina.

Året 1924, det år som Lenin dog och Stalin lade beslag på det centrala ledarskapet i bolsjevikpartiet för att starta sin attack mot Trotskij, detta var det år som såg de kinesiska arbetarna ta sina första steg mot den proletära revolutionen.

De arbetade 17 timmar per dag, detta det kinesiska proletariatet i vardande. I en nation med flera hundra miljoner bönder, fanns det kanske 12 miljoner arbetare, huvudsakligen verkstadsarbetare i städerna men också 1½ miljon industriarbetare och 1¼ miljon sjömän, gruvarbetare och järnvägsarbetare. De tog med sig revolutionära idéer hem från första världskriget där de hade tjänstgjort arbetare till stöd för de allierade arméerna. Första maj 1924 demonstrerade 100 000 arbetare i Kanton och 200 000 i Shanghai.

Samtidigt var bonderörelsen på uppgång som den varit så många gånger tidigare i den kinesiska historien. Överallt uppstod bondeföreningar som kämpade för jord och mot förtryck.

Denna kokande massa blev en bördig grogrund för det revolutionära arbetet. 1925 efter det att anglo-amerikansk polis hade öppnat eld mot demonstrerande studenter och arbetare i Shanghai, strejker brutit ut, brittiska sjömän skjutit mot kinesiska demonstranter i Hankow, brittiska och franska soldater använt kulsprutor mot kinesiska demonstranter i Kanton, så utvecklades en förrevolutionär situation. Med början i juni 1926 startade i Hongkong en generalstrejk och bojkott av engelska varor, som varade ända till oktober, en av de längsta generalstrejkerna i historien.

Men detta tillfälle till revolution gick förlorat på grund av den klassarbetspolitik som KKP (Kinas kommunistiska parti) förde på direkt order från den stalinistiska Kommunistiska internationalen och dess agent i Kina, Michael Borodin.

Det är värt att hålla i minnet att den kinesiska frågan 1926 och 1927 har likheter med den vietnamesiska frågan idag. Kunde de kinesiska arbetarna i de ryska arbetarnas fotspår ta ledningen över bondeupproren, ta makten i denna massiva bondenation och beröva imperialisterna deras godbit i den underutvecklade världen? Trotskij sade ja. Precis som alla politiska tendenser idag kan värderas utifrån sin inställning till den vietnamesiska revolutionen, så var inställningen till Kina då avgörande.

Trotskij's korrekta prognos för den kinesiska revolutionen och Stalins förräderi blev en vattendelare i den internationella kommunistiska rörelsen. Den var en av de bidragande orsakerna till att Moskva byråkratin ansåg det nödvändigt att förvanska Trotskij's ståndpunkt och dölja sanningen: Trotskij's briljanta försvar av den kinesiska revolutionen, hans klara insikt om vad som borde ha gjorts, hans varningar om annalkande faror — allt detta måste för alltid avlägsnas från Stalins historiesidor och detta avlägsnande är en av de uppgifter Davidson själv tar på sig.

I Kina tog ”de 4 klassernas block” sig uttryck i att det kinesiska kommunistpartiet gick in i Kuomintang (KMT), det nationella borgarpartiet under Chiang Kai-sheks ledning. Borodin själv knuffade Chiang upp i ledningen för Kuomintang och Moskva finansierade Whampoa militärakademi, Kuomintang's hjärntrust. *De kinesiska kommunisterna dränktes i Kuomintang.*

Trotskij opponerade sig mot denna principlösa och farliga manöver.

Trotskij påpekade att det inte var första gången som s k revolutionärer förespråkade formerandet av en allians med borgarklassen. Mensjevikerna gjorde samma sak (bara det att mensjevikerna gick inte lika långt som till att likvidera sin egen organisation). Lenin ledde den ryska revolutionen till seger genom att bestämt bryta med den mensjevikiska politiken, genom att avslöja den borgerliga politikernas reaktionära roll, och genom att sätta arbetarmakten i mot borgarnas makt. Trotskij citerade Lenin i mars 1917:

För att en verklig kamp mot tsarmonarkin skall kunna föras för att verkligen trygga frihet – och inte enbart i ord, inte med vältalare Miljukovs och Kerenskijs [liberala politiker] löften – är det inte arbetarna som måste stödja den nya regeringen, utan denna regering måste ”stödja” arbetarna! Ty den enda garantin för friheten och för tsarismens slutgiltiga tillintetgörande är att *proletariatet beväpnas* och att arbetardeputeradesovjetens roll, betydelse och makt stärks, utvidgas och utvecklas. Allt annat är fraser och lögn, är självbedrägeri av de politiska kannstöparna från det liberala och radikala lägret, är skojartricks. Hjälptill att beväpna arbetarna eller hindra åtminstone inte detta – då blir friheten i Ryssland oöverbärlig, monarkin kommer inte att kunna återupprättas och republiken säkerställs... Vår revolution är en borgerlig revolution, säger vi marxister, *därför* måste arbetarna öppna folkets ögon för de borgerliga politikernas bedrägeri, lära folket att inte tro på ord, utan endast förlita sig på sina *egna* krafter, sin *egen* organisation, sin *egen* sammanslutning, sin *egen* beväpning.

Så sade Lenin och Trotskij tillade 1927: ”Den kinesiske revolutionär som förpassar dessa överflödiga resolutioner och kommentarer om de fyra klassernas block ur sitt huvud kommer fullt och fast begripa innebörden i dessa Lenins enkla ord, kommer säkert inte att gå vilse och kommer att uppnå målet.” [[Den kinesiska revolutionen och kamrat Stalins teser](#)]

Men Stalin gav order om allians med Kuomintang. KKP motsatte sig bildandet av sovjet, oberoende organ för arbetarmakt hindrades från att bildas.

Den andra kinesiska revolutionen utvecklades snabbt. I mars 1926 grep Chiang Kai-shek makten i Kanton och inrättade sig själv som militär diktator och rev upp den överenskommelse enligt vilken Kinas Kommunistiska Parti (KKP) arbetade inom Chiangs Kuomintang. Han undertryckte arbetarnas organisationer, förvisade de ryska rådgivarna från staden och ställde ett ultimatum till KKP, som innebar strikta villkor för partiets fortsatta deltagande

i den kapitalistiska Kuomintang-regeringen. Michail Borodin, den ledande Kominterns-representanten i Kina, som agerade på Stalins order, övertalade KKP att acceptera villkoren för att bevara samarbetet. Han uppmanade t o m partiet att acceptera Chiangs krav på att få en lista över KKP:s medlemmar. Utomlands tystade Stalin ned nyheterna om denna kupp.

Sedan inledde Chiang sin Nordexpedition mot krigsherrarna (vid denna tidpunkt kontrollerade Kuomintang endast en liten del av södra Kina runt Kanton; krigsherrarna hade – i de olika imperialistiska makternas intressen – delat upp resten av Kina mellan sig). Under denna kampanj använde KKP sitt inflytande till att hålla nere bondeupproren med motiveringen att de öppet proimperialistiska krigsherrarna var ”huvudfienden” och att Chiang snart skulle visa sig var en tillförlitlig partner så länge man befann sig i kampens anti-imperialistiska fas. Chiang skulle givetvis inte godta att bönderna lade beslag på jord.

Chiangs marsch norrut föregicks av arbetaruppror allteftersom den revolutionära vågen växte. Kuomintangtrupperna tystade dock vänstern i de nya områden de ockuperade. De mest avgörande händelserna ägde rum i mars och april 1927. Innan Chiangs trupper marscherade in i Shanghai, som var landets största industriella centrum, tog arbetarna kontroll över staden. Trotskij varnade arbetarna att de måste bryta med Kuomintang och bygga upp en självförsvarsmilis. Kreml inledde en massiv förtalskampanj mot Trotskij och beordrade Shanghais arbetare att lägga ner sina vapen och välkomna ”befriaren” Chiang. Den 5 april deklarerade Stalin på ett möte i Pelarhallen i Moskva inför 3000 partifunktionärer:

Chiang Kai-shek underordnar sig disciplinen. Kuomintang är ett block, ett slags revolutionärt parlament, med högern, vänstern och kommunisterna. Varför genomföra en statskupp? Varför driva bort högern när vi har majoriteten och högern lyssnar på oss? Bonden använder en gammal utsliten hästkrake så länge som den behövs. Han driver inte bort den. Så är det med oss. När vi inte behöver högern längre kommer vi att driva bort den. För tillfället behöver vi högern... Chiang Kai-shek har kanske ingen sympati för revolutionen, men han leder armén och kan inte göra något annat än att leda den mot imperialisterna. (Cit efter [Den kinesiska revolutionens tragedi](#) av H. Isaacs, kap. IX)

En vecka efter Stalins tal, den 12 april, började Chiangs trupper, som hade välkomnats till Shanghai av de KKP-ledda fackföreningarna, en blodig massaker på arbetarna. C:a 40 000 dödades, vilket krossade Shanghais proletariat.

Stalin vägrade fortfarande att tro att bourgeoisin som klass var fientligt inställd till arbetarna och kommunistpartiet. Han förklarade massakern som ett individuellt förräderi av Chiang Kai-shek, och försökte anklaga KKP:s ledare för att inte i tid ha lagt märke till de psykologiska tecknen på Chiangs vacklande personlighet. Stalin insisterade på att bevara alliansen mellan KP och det borgerliga Kuomintang och förlade istället huvuddelen av aktiviteterna till Wuhan, där Kuomintangs ”vänsterfraktion” under Wang Ching-wei satt vid makten. Trotskij varnade igen för att Shanghai-händelserna skulle upprepas, eftersom det var grundläggande klassmotsättningar som var avgörande, inte personligheter. I juli gick Wang till attack mot KP, drev bort det från staden och dödade en stor del av partiets kader.

Vid denna tidpunkt hade KP och de avancerade delarna av arbetarklassen lidit svåra och långvariga nederlag i de stora proletära centra. Vad som nu behövdes var en nedtrappning av aktiviteten och en försiktig underjordisk återuppbyggnad av partiet och ett återupprättande av banden med massorna. Men Stalin försökte i stället desperat framkalla en snabb seger för att vederlägga den förödande kritik Trotskij och vänsteroppositionen riktat mot hans politik. Stalin beordrade en hopplös ultravänsteristisk resning i Kanton i december 1927. Denna dränktes snabbt i blod och. därmed hade det mest lovande revolutionära uppsvinget i världen under 1920-talet slutat i nederlag.

Vilka var de viktigaste lärdomarna av detta svåra bakslag för den koloniala revolutionen? Trotskij betonade att Kuomintangs styrka endast låg i det felriktade förtroende massorna hade haft för det, och att detta förtroende hade närts av Kremls felaktiga politik. Kuomintangs

småborgerliga ledarskap kunde sprida vackra löften om den nationella befrielsekampen i Kina, men när det kom till kritan kunde det inte genomföra befrielsen. Det skulle upphöra med att mobilisera massorna och när så krävdes för att bevara det borgerliga styret skulle de likvidera masskampen.

De kinesiska händelserna bevisade återigen riktigheten i Trotskijs teori om den permanenta revolutionen. De poängterade borgarklassens oförmåga att genomföra en borgerligt demokratisk revolution i ett underutvecklat land. De visade att arbetarna – även när de utgör en liten minoritet som i Kina 1925-27 – kunde och de facto *ledde revolutionen*.

Carl Davidson skriver följande om lärdomarna av den andra kinesiska revolutionen:

Hur återspeglades dessa frågor i den kinesiska revolutionens verklighet? Trotskisterna har hävdat att Chiang Kai-sheks förräderi mot enhetsfronten och massakern på kommunisterna 1927 klart visade den "kontrarevolutionära" karaktären av Kominterns linje vid den tiden, liksom av Maos linje såsom den fortfarande utvecklas och tillämpas idag. Det kinesiska kommunistpartiet anser att dess linje var riktig under "de tidiga och mellanliggande stadierna" av 1924-27 års period och sammanfattades av Mao i hans "Analys av klasserna ...". Men mot slutet av perioden, allteftersom Chiang svängde alltmer åt höger och den nationella bourgeoisin övergav revolutionen, kom partiets politik att domineras av den högeropportunistiska politik som fördes av Chen Tu-hsiu, KKP:s generalsekreterare. ("The two-stage revolution", *Guardian*, 18 april 1973)

Detta är en historieförfälskning och typiskt för det stalinistiska sökandet efter syndabockar. Fakta talar för sig själva för den som är villig att se: Det kinesiska kommunistpartiet följde den politik som utformats av Moskva och som påtvingades partiet av Stalins lakejer. Arbetarnas och böndernas självständiga organisationer underordnades koalitionen med Chiang Kai-shek. Såsom det tidigare påvisats försvarade Stalin denna politik offentligt en vecka före Shanghai-massakern. Och Bucharin, den näst högste auktoriteten i Moskva-hierarkin, försvarade politiken *efter* katastrofen. "Var det inte bättre att gömma vapnen och inte acceptera strid, och på så sätt inte låta sig avväpnas?" frågade Bucharin (citerat av Isaacs, a.a.).

En arbetare halshuggs av en Kuomintang-soldat

Men snart uppdiiktades lögnen som sade att Shanghai-katastrofen orsakades av att Chen Tu-hsiu och de andra KKP-ledarna inte hade följt Moskvas instruktioner. Davidson går t o m så långt att han påstår att Mao, som då var Kuomintang-funktionär, hade fört en riktig linje i opposition mot Chen Tu-hsiu. Enligt Davidson "organiserade och försvarade Mao bonde-revolterna och sade att 'utan de fattiga bönderna' blir det ingen revolution". Det enda felet är att före juli 1927 organiserade Mao bönderna i Kuomintangs namn, dvs han organiserade bönderna för att stödja klassfienden! Hans misslyckade Höstskördeuppror, som genomfördes efter brytningen med Kuomintang hösten 1927, var en del av den ultravästeristiska politiken

med äventyrliga resningar (putschism) som beordrades av Stalin och syftade till att skyla över det verkliga nederlaget, vilket Mao inte på något sätt försökt förhindra. Mao var aldrig principiellt emot att de kinesiska arbetarna och bönderna underordnades bourgeoisin i fyrrklassblocket – en slags klassallians som Davidson själv beskriver som ”högeropportunistisk” (*Guardian* 4 april 1973).

Jordreformer och den borgerligt demokratiska revolutionen

Davidson är inte heller oense med Stalins politik, även om han försöker skylla Shanghai-massakern på Chen. Den avslöjande kommentaren är redan citerad. ”Mot slutet” säger Davidson, ”svängde Chiang Kai-shek alltmer mot höger, och den nationella bourgeoisin övergav revolutionen”. Men kärnpunkten i Trotskijs analys är just att Chiang inte svängde mot höger. Chiang förrådade inte revolutionen; han hade aldrig varit för den. Den koloniala borgarklassen är inte för att arbetarna och bönderna beväpnar sig, vilket var det som skedde i Shanghai. Borgarna är rädda för de förtryckta arbetarnas och böndernas styrka. Det är anledningen till att Chiang mejade ner dem.

Trots lärdomarna från Shanghai börjar Davidson sin fjärde artikel i serien (*Guardian* 18 april) med följande påstående: ”Kärnpunkten i det trotskistiska ställningstagandet till den kinesiska revolutionen ligger i oförmågan att förstå att revolutionens första stadium är en borgerligt-demokratisk revolution som kombinerar böndernas kamp mot feodalism med nationell befrielsekamp mot utländsk imperialism”.

Davidsons tolkning av den kinesiska historien är milt sagt märklig. När inträffade detta första stadium, den fas som Trotskij hade så svårt för att förstå? Kuomintang under Chiangs ledning utövade ett begränsat motstånd mot den japanska imperialismens intrång speciellt efter 1937. Men det försökte aldrig utlösa någon bondekamp. I själva verket var Chiangs motstånd mot Japan helt underordnat hans ansträngningar att från och med 1926 helt krossa det kommunistiska motståndet och förstöra möjligheterna till en verklig jordreform. Den kinesiska bourgeoisin visade t o m tydligare än den ryska sin oförmåga att bryta banden med jordägarna och ge jorden till bönderna. Detta är innebörden i ett stycke av Trotskij, som Davidson citerar.

Trotskij ”tonade ner eller avfärdade helt revolutionens anti-feodala och anti-imperialistiska målsättning” förklarar Davidson, och fortsätter:

”Det finns nästan inget stånd av jordägare i Kina”, skrev Trotskij i ett absurt stycke i sitt verk från 1929, den *Permanenta Revolutionen*. ”Jordägarna är mycket mer intimt sammanlänkade med kapitalisterna än i det tsaristiska Ryssland och jordbruksfrågans specifika tyngd är därför mindre än i det tsaristiska Ryssland.” ([Den permanenta revolutionen](#) – DR)...

Trotskij nästan utplånade jordfrågans betydelse i den borgerligt-demokratiska revolutionen och begränsade den till att gälla den nationella bourgeoisins intressen.

Davidson är uppenbarligen oförmögen att förstå de frågor det rör sig om. Trotskijs poäng är att sammanflätningen av jordägare, ockrare, handelsmän, bankirer, byråkrater osv i det kinesiska samhället skulle göra det omöjligt för en borgerlig regering att befria bönderna. Davidson förvränger det till att ”Trotskij utplånade nästan jordfrågans betydelse i den borgerligt-demokratiska revolutionen och begränsade den till att gälla den nationella bourgeoisins intressen.” Om det finns någon vettig tolkning av denna anklagelse, skulle det betyda att Davidson troligen anser att kampen för nationell befrielse från utländsk imperialism är huvudsakligen i borgarklassens intresse. Vilket skitsnack!

T o m Mao skriver i ”Analys av klasserna i det kinesiska samhället”, att ”I det ekonomiskt efterblivna och halvkoloniala Kina är godsägarklassen och compradorklassen helt och hållet bihang till den internationella bourgeoisin, avhängiga av imperialismen för sitt bestånd och sin tillväxt.” (*Valda verk*, band 1 s. 15).

Således erkände även Mao att den agrara revolutionen inte kunde skiljas från kampen för nationellt oberoende, något som Davidson betecknar som pro-kapitalistiskt. Men det Mao har helt fel i, är i sitt efterapande av Stalins linje att den nationella bourgeoisin är en allierad i kampen, i stället för en integrerad del av blocket av jordägare och imperialister, vilket Trotskij framhöll. Mao börjar sin berömda skrift med att ställa en enkel fråga: ”Vilka är våra fiender? Vilka är våra vänner?” Hans svar är helt felaktigt: ”Vad den vacklande mellanbourgeoisin beträffar, kan dess högerflygel bli vår fiende och dess vänsterflygel kan bli våra vänner – men vi måste ständigt vara på vakt emot dem och inte tillåta dem att skapa förvirring i våra led.” (A.a. s. 21).

Vid den tidpunkt då Mao skrev detta var kommunistpartiet, inklusive honom själv, hopplöst underordnat det borgerliga Kuomintang. Och den kinesiska bourgeoisin begränsade sig inte till att skapa ”förvirring” bland kommunisterna – både höger- och vänsterinriktade kapitalister förenade sig med jordägarna och imperialisterna för att försöka förgöra sina kommunistiska ”bundsförvanter”.

Vad gäller påståendet att Mao 1927 motsatte sig Chen Tu-hsius påstådda ”höger-opportunism”, är det värt att notera att det inte finns ett enda ord i Maos *Valda verk*, som bevisar detta. Tvärtom är följande stycke den skarpaste kritiken han lyckades presentera av Kuomintangs ledning: (citatet är hämtat från Maos ”Rapport om en undersökning av bonderörelsen i Hunan”, skriven i mars 1927 – en månad före Chiangs blodiga kupp i Shanghai):

Underligt nog meddelas från Nanchang, att Chiang Kai-shek, Chang Ching-chiang och andra sådana herrar inte odelat gillar Hunanböndernas verksamhet. Deras uppfattning delas av Liu Yueh-chih och andra ledare för högerflygeln i Hunan, vilka allesammans säger: ”De har helt enkelt blivit röda.” Men var skulle den nationella revolutionen vara utan detta stycke av rött? (A.a. s 58)

Till Maos och Stalins olycka blev den nationella bourgeoisin inte övertygad om att ”detta stycke av rött” skulle vara bra för den nationella revolutionen.

Slutligen, låt mig ta ett citat till för att motbevisa Davidsons förtal att Trotskij ”undervärderade” den kinesiska bondebefolkningen, eller som Davidson uttrycker ”utplånar det agrara innehållet i den borgerligt-demokratiska revolutionen”. I samma stycke i *Permanent revolutionen*, som jag tidigare citerat ur, skrev Trotskij:

Dispyten gäller inte bondeståndets avgörande betydelse som allierad, och inte den agrara revolutionens stora betydelse, utan om en självständig agrar-demokratisk revolution är möjlig i Kina, eller om ”en andra upplaga av Bondekriget” kan stödja den proletära diktaturen. Endast så kan frågan ställas. Den som ställer den annorlunda har ingenting lärt och ingenting förstått, utan förvirrar bara det kinesiska kommunistpartiet och för det bort från rätt väg. (*Den permanenta revolutionen*, a.a.)

Trotskij:s syftning på Bondekriget går tillbaka till Marx prognos för den proletära revolutionen i Tyskland, i vilken han förespråkade just den metod att formera en arbetar-bondeallians, som försvaras av Trotskij: ”Utvecklingen i Tyskland avgörs av möjligheterna att understödja den proletära revolutionen genom en andra upplaga av Bondekriget” (Brev till Engels den 16. april 1856)

Trotskij ”utplånar inte det agrara innehållet i den borgerligt-demokratiska revolutionen”. Han utesluter möjligheten av att ”borgerliga demokrater” kan leda den agrara revolutionen och insisterar följaktligen på att jordrevolutionen, som principiellt är det progressiva innehållet i den borgerligt-demokratiska revolutionen i ett underutvecklat land, måste länkas samman med den socialistiska revolutionen. Detta är än en gång teorin om den permanenta revolutionen. Det bekräftades inte bara av Chiangs roll 1926-27, utan av de 22 följande åren av revolution och kontrarevolution i Kina.

Från Kiangsi till Yenan

Efter nederlaget 1927 påbörjade delar av KKP en utdragen period av gerillakrig. Denna period varade till man 1936 upprättade den nya koalitionen med Chiang Kai-shek, den s k enhetsfronten mot den japanska imperialismen. Det är svårt att utifrån Davidsons artiklar se vad han anser om denna period. I samma (den 5:e) artikel i serien skriver Davidson på ett ställe att

den kinesiska revolutionen karakteriserades av en utdragen period av dubbelmakt under nära två decennier. 'Röd politisk makt' upprätthållen av Röda Armén och organiserad av KKP, etablerades i ett antal befriade områden, vilka sträckte sig över stora områden och inkluderade miljontals människor. Basområdenas regeringar organiserade massorna och genomförde stegvis revolutionens demokratiska uppgifter, inberäknat jordreformerna och, kampen mot japanerna.

Mao Tsetung betecknade karaktären av statsmakten och ekonomin i dessa områden som "nydemokrati" eller som "alla revolutionära klassers diktatur över kontrarevolutionärerna och förrädarna". Diktaturen leddes av proletariatet. Dess existens betraktades som det första stadiet i den kinesiska revolutionen ...

Men i ett senare avsnitt i samma artikel säger Davidson att perioden mellan 1928 och 1935 "dominerades av 'tre vänster'linjer". Och Davidson frågar

Vad var det sammanlagda resultatet av de tre "vänster"linjerna i Kina? Katastrof. Alla basområden utom ett av mer än ett dussin förlorades. Röda Armén, som hade byggts upp under inflytande av Mao, reducerades till ett fragment av dess tidigare storlek och styrka. Situationen kunde endast vändas genom att Mao tog ledningen och att man påbörjade den 'långa marschen' under hans politiska ledning.

Förmågan att peka ut syndabockar känner inga gränser i den officiella maoistiska historiedokumentationen. Sanningen är att de stalinistiska ansträngningarna med ett bonde-gerillakrig från 1927 (varför 1928?) till 1935 ledde till stora nederlag. Maos högt prisade "Höstskördeuppror" under hösten 1927 som följde efter nederlaget i Shanghai och var en del av den putschistiska kampanjen som beordrades av Stalin, Det var ett misslyckande som ledde till att bondeorganisationerna förstördes över stora områden.

Mao lyckades fly till en undanskymd del i Kiangsi-provinsen i centrala-östra Kina, där han upprättade ett militärt basområde, vilket växte till avsevärda proportioner i början av 30-talet. Men, helt avskild från arbetarna i städerna, omringades och förstördes denna bas slutligen 1934 av Chiangs styrkor. Detta ledde till den långa marschen, en heroisk ansträngning, men ändå en reträtt över 9000 km till fots till Yenan i norra Kina. När Röda Armén kom dit i slutet av 1935 hade den från början 90 000 man starka armén reducerats till 20 000.

Davidsons andra version av dubbelmakten antar att denna period utgör "första stadiet" av Maos "två stadier". Men under dubbelmaktens villkor är de två beväpnade lägren antingen i krig med varandra eller potentiellt i krig. De representerar motsatta klassintressen. Lenin, som vi redan har visat, klargjorde att perioden av dubbelmakt i Ryssland mellan februari och oktober inte utgjorde "den demokratiska diktatur" han var ute efter. För detta krävdes Oktoberrevolutionen. Å andra sidan, enligt Stalins och Maos tvåstadieteori, består det första stadiet av en allians med den nationella bourgeoisin för att man skall bryta med imperialismen och genomföra den agrara revolutionen. Det är sant att de kinesiska stalinisterna genomförde begränsade jordreformer före 1935 – men det var inte i allians med den nationella bourgeoisin. Det var i krig med denna.

Klassisk bild av Mao under den Långa marschen

Efter 1935 ingick de kinesiska kommunisterna åter en allians med Kuomintang – men ett av prisen för detta var att man gav upp programmet för jordreform, huvuduppgiften för revolutionens ”första fas”. Davidson tycks vara medveten om detta. Han skriver: ”Mao vägrade expropriera de rika böndernas och småbourgeoisins miljoner och 'tvinga' dem in i revolutionen”. Men Davidson kan inte ha det på båda sätten!

Och som Davidson säger ”det första stadiet består i en borgerligt-demokratisk revolution, vilken kombinerar kampen för jordfördelning med den nationella befrielsekampen under ledarskap av 'de fyra klassernas block’”. Då existerade inte det första stadiet i Kina under perioden av dubbelmakt, varken före eller efter 1935.

Den andra koalitionen med Chiang Kai-shek

Mao försökte återuppbygga koalitionen med Kuomintang i början av 1935 för att genomföra Stalins ”folkfronts”-politik. Efter Hitlers maktövertagande i Tyskland övergav Komintern sin tidigare ultravänsterism och antog en opportunistisk kurs. Kommunistpartierna runt om i världen blev tillsagda att överge de revolutionära perspektiven och möjligheterna i sina egna länder för att lägga grunden till allianser med den liberala bourgeoisin, med sikte på att uppmuntra sina resp. regeringar att söka militära block med Kreml i den ”kollektiva säkerhetens” namn.

I verkligheten var naturligtvis ingen borgerlig regering, hur liberal den nu än var, någon pålitlig allierad till Sovjetunionen. En socialistisk seger i något kapitalistiskt land, för att inte tala om alla kapitalistiska stater, skulle ha varit den mest pålitliga hjälpen för Sovjet och för världens arbetarklass. Men Stalins sväng mot de imperialistiska demokratierna ifrågasattes inte av de kommunistiska partiernas ledarskap runt om i världen, utan de ställde lydigt upp bakom Moskva. Mao var inget undantag.

”Kamrater: En stor förändring har nu skett i det politiska läget” meddelade Mao i december 1935. ”... Vilket är det nuvarande läget? Dess viktigaste kännetecken är att den japanska

imperialismen vill förvandla Kina till en koloni.” (*Valda verk* band 1, s 152)

Men detta var inget nytt. Den japanska imperialismen hade haft dessa ambitioner i årtionden och hade ockuperat Manchuriet 1931. Dess igångsättande av det sino-japanska kriget skulle inte börja förrän om ett och ett halvt år. Det som var nytt var svängen i Moskvas linje. Gerillakriget skulle likvideras för att ersättas av en koalition med bourgeoisin – på Chiang Kai-sheks program. Detta var ingen lätt linje att sälja till medlemmarna i KP, vilka mycket väl kom ihåg Chiangs slakt i Shanghai, Mao försökte förklara varför leopardens fläckar hade förändrats:

I vilket avseende skiljer sig den nuvarande perioden från 1927, då Chiang Kai-shek förrådade revolutionen? Kina var då ännu en halvkoloni, men nu är det på väg att bli en koloni. Under de senaste nio åren har den nationella bourgeoisin svikit sin bundsförvant, arbetarklassen, och hållit sig vän med godsägare- och comradorklasserna, men har den vunnit någonting på det? Ingenting, bortsett från att dess industri- och handelsföretag gjort konkurs eller blivit halvt konkursmässiga. Följaktligen tror vi att den nationella bourgeoisins hållning i nuvarande situation kan förändras. (A.a. s. 155)

För att uppmuntra till denna förändring föreslog Mao att man skulle överge det tidigare hyllade programmet med en ”arbetar- och bonderepublik” och ersätta det med en ”folkrepublik” (a.a. s 165)

Orsaken är att den japanska invasionen ändrat förhållandena mellan klasserna i Kina och att det nu är möjligt inte blott för småbourgeoisin utan även för den nationella bourgeoisin att delta i den antijapanska kampen. (s. 167)

Om emellertid den nationella bourgeoisin ansluter sig till den antiimperialistiska enhetsfronten, kommer arbetarklassen och den nationella bourgeoisin att ha gemensamma intressen. Under den borgerligt-demokratiska revolutionens period kommer folkrepubliken inte att expropriera annan privat egendom än imperialistisk och feodal privategendom, och så långt ifrån att expropriera den nationella bourgeoisins industri- och handelsföretag kommer den att uppmuntra utvecklingen av dessa. Vi ska beskydda varje nationell kapitalist som inte stödjer imperialisterna eller de kinesiska förrädarna. Under den demokratiska revolutionens skede finns det gränser för kampen mellan arbete och kapital. (s. 168)

Till en början motstod Chiang Maos inviter. Men i december 1936 blev generalissimon kidnappad vid Sian av sina egna lägre officerare, vilka förordade ett samarbete med KKP mot japanerna. Chou En-lai ingrep personligen för att rädda Chiang från avrättning i utbyte mot en överenskommelse att bilda en ”enhetsfront” mot Japan. Det är mycket viktigt att vara klar över vad den innebär. Revolutionära marxister skulle vara för ett militärt block med borgerliga partier i ett kolonialt land för att kämpa mot en imperialistisk invasion. Fjärde Internationalen, den världsomfattande trotskistiska organisationen var för ett sådant block mellan Mao och Chiang, och den gav ett villkorslöst stöd till den kinesiska kampen för nationell befrielse, trots att kampen delvis leddes av Chiang Kai-shek. Men Mao gick inte in i en enhetsfront där de proletära styrkorna måste behålla sitt fullständiga organisatoriska och programmatiska oberoende. Han övergav offentligt inte bara krav på socialistiska åtaganden, utan jordreformen likaså – ytterligare ett bevis på, om det nu skulle behövas, att den kinesiska ”nationella bourgeoisin” aldrig skulle ha erkänt böndernas ”borgerligt-demokratiska” rätt att äga sin egen jord.

Den 22 september 1937 publicerade KKP:s centralkommitté ett manifest som uttolkade de programmatiska eftergifter man hade gjort till Chiang för att säkra alliansen:

”(1) San Min Chu-I (De tre folkprinciperna) vilka utformades av Dr. Sun Yat-sen (dvs Kuomintangens program av Chiang tolkat som det betydde bevarandet av privat egendom DR) är det som krävs i Kina idag. Partiet är redo att kämpa för dess genomförande.

(2) Partiet överger sin politik att kasta ut Kinas Kuomintang med våld och rörelsen för

sovjetisering och avbryter sin politik med att med våld konfiskera jordägarnas jord.

(3) Detta parti överger den nuvarande sovjetregeringen (i de befriade zonerna runt Yenan – DR) och kommer att stärka demokratin med folkets rättigheter för att ena det nationella politiska maskineriet.

(4) Detta parti lägger ner Röda Armén, omorganiserar den i den Nationella Revolutionära Armén (dvs Kuomintang-armén) och ställer den under kontroll av den Nationella regeringens Militärkommission och avvaktar order på mobilisering, för att ta på sig sin del av ansvaret för motståndet mot den utländska invasionen vid fronten.” (Brandt, Schwartz, Fairbank: *A Documentary History of Chinese Communism*, s 246)

Krigstidsalliansen

Davidson försöker undvika frågan om Maos koalition med Chiang. Om man läser *Guardians* artiklar får man inte veta att Maos orientering mot Chiang dominerade KKP:s politik i över ett decennium, från Moskvas sväng till folkfronten 1935 till 1946. Denna inriktning kollapsade först efter det att Chiang hade igångsatt en stor militär attack mot Maos högkvarter i Yenan. Davidson reducerar den tredje kinesiska revolutionen – då det största bondeuppror som någonsin ägt rum i den koloniala världen inträffade och det viktigaste framsteget för den socialistiska revolutionen efter oktober 1917 – till tre paragrafer: En av de tre paragraferna är ett citat från Socialist Workers Partys resolution.

Davidson säger:

Det amerikanska socialistiska arbetarpartiets resolution 1955 om den kinesiska revolutionen summerar den nya demokratiska perioden då de kinesiska massorna mobiliserades för kampen mot Japan och för den *framtida* segern mot Chiang Kai-shek på följande sätt:

”Efter den andra kinesiska revolutionens nederlag drog de sig tillbaka från städerna och byggde en beväpnad bondebaser. Under en tidsrymd av 20 år, använde de denna väpnade makt för att regera över de efterblivna och utspridda bondemassorna. Under dessa omständigheter konsoliderades den okontrollerade, cyniska, själv tillräckliga, byråkratin. De tillämpade under revolutionen bedrägliga och ultimativa metoder för att, under varje fas, försäkra sig om sina intressen, sin makt, sina privilegier. Varje lyckat steg gjorde dem mer föraktfulla och rädda för massorna, mer övertygade om att de ostraffat kunde lura klasskampen.”

I motsats till SWP menar jag [dvs Davidson] att denna period var den mest, spännande och dramatiska i den kinesiska historien. Hundratals miljoner kineser, inspirerade av Maos och KKP:s ledarskap ”stod upp” och vände upp och ner på århundraden av feodal dominans. Tusentals flydde från Kuomintangområdena till de befriade områdena, där KKP hade etablerat, för första gången, en okorrumpad och demokratisk regering, som vann det kinesiska folkets hjärtan. Dvs förutom tre grupper: Chiang Kai-sheks reaktionärer, de japanska fascisterna och trotskisterna.” (Kursivering av DR)

Ordet *framtida* är kursiverat i det första stycket i Davidsons beskrivning, därför det är det enda erkännandet av att Mao hade ingått en koalition med Chiang. Men det är just koalitionen med Chiang, undertryckandet av de revolutionära målen för de kinesiska massorna för att kunna genomföra Moskvas folkfrontspolitik, som på det mest flagranta sätt avslöjar den maoistiska byråkratins ”svek”. Koalitionen med Chiang var ett försök att ”ostraffat lura klasskampen” och det är detta som författarna till SWP:s resolution från 1955 talar om. Varför undviker Davidson att diskutera koalitionen med Chiang?

Här följer de nästa paragraferna i SWP:s resolution från 1955:

Deras (byråkraternas) stora tillgång var den länk som fanns i allmänhetens tankar till 1917 års ryska revolution. Massorna kände att de på den kinesiska marken upprepade vad de ryska arbetarna och bönderna hade gjort. Sovjetunionens prestige kopplat till Sovjets industriella framsteg och de sovjetiska segrarna i andra världskriget, visade sig avgörande i att hjälpa Mao & Co att bibehålla

sitt politiska monopol över revolutionen. För att skydda detta monopol tillintetgjorde de fysiskt varje oppositionellt element, först och främst de kinesiska trotskisterna. Sprängningen av Chen Tu-hsius grav var ett tecken på maoisternas rädsla för den dag då räkningen för deras brott 1925-27, repeterade 1936-47, skulle göras upp dvs den politik, som ledde till att Chiang kunde styra så länge.

Det som bestod i Kina var inte Maos program, inte linjen med koalition med Chiang, utan den om kampen mot honom; inte lösandet av de demokratiska uppgifterna tillsammans med Chiang, utan genom klasskampens metoder om än deformerade, mot Chiang mot godsägarna, mot de byråkratiska kapitalisterna – och mot imperialismen.

Maos uttalade målsättning med att överge jordreformen och gå in i ett block med Kuomintang var att stärka de styrkor som kämpade mot den japanska invasionen, som började i juli 1937. Chiangs regering fick massivt stöd från USA – och även från Sovjetunionen, till dess Stalin skrev under en icke-aggressionspakt med Japan i april 1941!

Chiang vägrade emellertid att slåss. Han sparade sina militära förnödenheter för att använda dem mot kommunisterna och drog tillbaka sina väpnade styrkor bakom bergsryggarna i västra Kina. Från 1939 och framåt använde han huvudsakligen sina trupper för att angripa de maoistiska styrkorna. I januari 1941 använde Kuomintangregeringen sin auktoritet genom ”enhetsfronts”-överenskommelsen till att manövrera den maoistiska Nya Fjärde Armén in i en fälla, överföll den bakifrån och orsakade tusentals förluster.

Chiangs Kuomintang visade i praktiken den nationella bourgeoisins oförmåga att leda ett segerrikt anti-imperialistiskt krig. Den popularitet Mao fick under krigsperioden härstammade i första hand från det bestämda motstånd KP gjorde mot den japanska invasionen, inte från dess reaktionära jordpolitik eller från dess principlösa och resultatslösa kompromisser med Chiang Kai-shek.

Men ännu mer talande var Maos försök att fortsätta koalitionen, på samma antibonde- och prokapitalistiska program, *när kriget var slut*. Davidson antar på ett ytligt sätt, att eftersom KKP till slut vann statsmakten, så var allt som KKP gjorde på förhand inriktat på att nå detta resultat och bidrog därmed till segrarna. Sanningen är att Mao gång på gång uttalade att målsättningen var att få inträda i Kuomintangregeringen, som ett minoritetsparti, och man för att uppnå detta sade sig vara beredd till nästan vilka eftergifter som helst, näst intill kapitulation, allt för att säkra en sådan permanent prokapitalistisk koalition.

KKP saknade helt klart inte de materiella och mänskliga resurserna för att genomföra en annorlunda, dvs revolutionär politik i slutet av kriget. Chiangs ryggradslösa reträtt betydde att när Japan kapitulerade för USA och drog sig tillbaka från Kina, då erhöll KKP stora områden. En officiell KKP-historik rapporterar att vid den sjunde KKP-kongressen i april 1945, så fanns det ”nitton befriade områden, med en total befolkning på 95,5 miljoner människor. Folkets befrielsearmé uppgick till 910 000 man, inklusive Åttonde Route-armén, den Nya Fjärde Armén och andra antijapanska folkliga styrkor och det fanns en milis på 2,2 miljoner man, vilka samtidigt var engagerade i både produktionen och i kampen.” (*Concise History of China* by Chen Po-tsan, Shao Hsun-cheng and Hu Hua, Peking 1964, s 225-26)

Från koalition till inbördeskrig

Maos linje under efterkrigsperioden bestämdes, liksom tidigare, av Stalin, som fortfarande dominerade kommunistpartierna. Detta trots den formella upplösningen av Komintern, som en gest åt Sovjetunionens imperialistiska allierade. Vid de välkända hemliga förhandlingarna mellan Roosevelt, Churchill och Stalin under kriget, lovade Stalin att Kina skulle förbli i den världskapitalistiska sfären. Han gick t o m längre genom att acceptera Chiang Kai-sheks placering i FN:s säkerhetsråd. På så sätt upphöjdes Kuomintang-Kina till en av de fem världsmakterna. Denna åtgärd förespråkades speciellt av den amerikanska och brittiska

imperialismen för att skydda Chiang mot det kinesiska KP.

Chiang Kai-shek och Mao under de USA-sponsrade samtalen som hölls i augusti 1945 i Chingking [Chongqing]

Mao rättade stegen efter Moskva. Han redogjorde för sitt program i rapporten "Om koalitionsregering" vid KKP:s sjunde kongress den 24 april 1945. Där föreslog han "att upprätta en provisorisk centralregering sammansatt av representanter för Kuomintang, Kommunistiska partiet, Demokratiska förbundet och folk som inte är partianslutna" (*Valda verk* band III, s 230)

Efter att ha erkänt Kuomintangs verkliga roll som sabotör av krigsansträngningarna, sade han:

Kommunistiska partiet har under försvarskrigets period gjort en stor eftergift genom att ändra politiken "jorden till dess brukare" till att bli en politik för att sänka arrendeavgifter och räntor. Denna eftergift är riktig, ty den har bidragit till att få Kuomintang med i kriget mot Japan ... Om inget särskilt hinder uppstår, är vi beredda att fortsätta denna politik efter kriget ... (A.a., s. 238, kursivering tillagd)

Mao var beredd att göra ännu större eftergifter för att försäkra sig om tillträde till Chiangs regering. I sin rapport "Om Chingkingförhandlingarna" (17 oktober 1945) sade han:

Några kamrater har frågat varför vi ska avstå från åtta av de befriade områdena. Det är mycket beklagligt att vi ska behöva avstå från dessa åtta områden, men det är bäst att vi gör det. Varför är det så beklagligt? Därför att dessa befriade områden skapats och mödosamt byggts upp av folket

med dess svett och blod. Av det skälet måste vi noggrant klargöra saken för folket och vidtaga alla behövliga åtgärder i de områden vi ska lämna ifrån oss. Varför ska vi avstå från dessa områden? Därför att Kuomintang eljest inte kommer att känna, sig lugna. De håller på att återvända till Nanking, men en del av de befriade områdena i söder ligger vägg i vägg med deras sovrum eller i deras förstugor. Så länge vi befinner oss där kan de inte sova lugnt och kommer därför att slåss för att till varje pris erövra dessa områden. Vår eftergift på denna punkt kommer att bidra till att omintetgöra Kuomintangs planer på inbördeskrig och förskaffa oss sympatier från de många medelvägsanhängarna hemma och i utlandet. (*Valda verk*, band IV, s 61)

Detta var vid en tidpunkt då Chiangregeringen redan igångsatt sporadiska attacker mot de befriade områdena över hela Kina, och förflyttat stora truppstyrkor till norra Kina som en förberedelse för inbördeskrig. Inför detta uppenbara hot hoppades Mao kunna lugna ner Chiang med eftergifter och övertala bönderna att underordna sitt krav på jord det fåfänga målet att integrera KKP som juniormedlet” i Chiangs reaktionära regim.

Mellan januari och juni 1946 bildades en trepartsmilitärkommission, ”De Tres Kommitté”. Den bestod av general Chang Chih-Chung från Kuomintangregeringen, Chou En-lai från kommunistpartiet och general George Marshall, f d amerikansk stabschef och senare skapare av den reaktionära Marshall-planen för att stoppa kommunismen genom att återuppbygga och beväpna ett kapitalistiskt Europa.

KKP deltog i Chiangs Rådgivande Politiska Konferens och förespråkade där att man tillsammans med sina allierade skulle delta i den Nationalförsamling och det Statsråd, som snart skulle väljas, om man fick en tredjedel av platserna, tillräckligt många för att lägga sitt veto mot grundläggande förändringar i konstitutionen, såsom förbudandet av KKP. Chiang avvisade förslaget.

I augusti 1946 förde Chou En-lai samtal med amerikanske ambassadören John Leighton Stuart. Målsättningen att förhandla fram en efterkrigskoalition mellan kommunisterna och Kuomintang.

I juli 1946 igångsatte Kuomintang en massiv militär attack mot de befriade områdena. 206 divisioner (1,74 milj. soldater) kastades in i offensiven, som erövrade den maoistiska huvudstaden i Yennan. Mao försökte fortfarande kompromissa och stoppa striderna genom en politisk överenskommelse som skulle lämna den reaktionära KMT-regeringen intakt. Chou En-lai vädjade till Marshall om att ordna ett nytt vapenstillestånd:

Ett omedelbart slut på inbördesstriderna i Kina är vad folket över hela Kina önskar och samma krav höjs över världen. President Trumans uttalande och Moskvakommunikén från de tre

utrikesministrarna den sista december pekade alla mot en sådan lösning... Nu när situationen förvärrats så mycket ligger det enda hoppet i att återgå till det enda legala vapenstilleståndsorganet (De Tres Kommitté), för att söka ett stilleståndsarrangemang, och en direkt och enkel lösning. (Brev från den 15 september 1946, *United States Relations with China*, s. 656).

Chous ”enkla lösning” var ett förslag om deltagande i Chiangs regering och att försvara status quo!

Om Kuomintang gick med på att överlåta fjorton platser i Statsrådet till det kinesiska kommunistiska partiet och Demokratiska förbundet och på så sätt verkligen garantera en tredjedel av rösterna till skydd för PCC:s (Chiangs politiska konsultativa konferens) gemensamma program, skulle frågan om Statsrådet kunna lösas nästan över en natt.” (brev till Marshall, 21 sept. 1946, text a.a., s. 658)

Det var Chiang Kai-shek som avslög KKP:s erbjudande om ett klassamarbetsprojekt till skydd för en reformerad kapitalism i Kina. Han ville inte gå med på några av de reformer som Davidson betecknar som den borgerligt-demokratiska revolutionens ”första stadium”. Men Chiangs trupper var inte den enda kraft KKP måste handskas med i försöken att genomföra sin kapitulationspolitik. Mao befann sig själv fångad mellan den kontrarevolutionära ”nationella bourgeoisin”, som vägrade att godta reglerna i hans spel, och en uppretad bondeklass som vägrade underordna sina krav på jord under KKP:s reformistiska strävanden att på bekostnad av jordreformen skapa en plats för sig självt i den kapitalistiska regeringen. Denna process beskrivs på ett levande sätt av Jack Belden i hans välkända bok *China shakes the World*. Belden en amerikan som var ögonvittne till de tragiska händelserna, var varken ”Chiang Kai-shek-reaktionär, japansk fascist eller trotskist”, som Davidson skulle vilja ha det till. I strid mot sina egna observationer stödde Belden Maos klassamarbetspolitik. Hans rapport talar emellertid ett annat språk. Belden skriver:

Godsägare förtryckte aktivt bönder vars behov av jord var stort och vars krav växte allt intensivare. De bönder som hotades av godsägarna skulle förlora allt hopp om inte åtgärder vidtogs för att befria dem.

Men kravet på jord kastade kommunisterna in i ett svårt dilemma. De hade praktiserat en reformistisk, politik under åtta år, nu krävde omständigheterna att man i praktiken genomförde en revolutionär politik... Om de tog upp böndernas krav kunde kommunisterna mycket väl stöta bort många anti-fascistiska godsägare ... de kunde förlora stödet från liberaler inom Kuomintang och den stora respekt de hade byggt upp utomlands... Men om de inte tog upp böndernas krav skulle de förlora sitt masstöd. (s. 168-69, *Monthly Review Press* upplaga)

Låter detta verkligen som om maoisterna *ledde bönderna* som Davidson så ivrigt vill göra gällande? Belden fortsätter:

Vid denna tid närmade sig Marshalls fredsförhandlingar ett sammanbrott. Inbördeskriget var ett säkert faktum. Att utkämpa ett krig utan bondestöd var omöjligt för kommunisterna, och att kasta handsken och starta krig mot ett samhälle som existerat i 2000 år; att riskera att stöta bort alla utom de fattiga bönderna och städernas arbetare, syntes också svårt.

Kommunistpartiet dröjde... Våren 1945 gick. Böndernas krav växte sig allt starkare. Vintern 1946 kom och gick. Ännu inte något beslut. Våren kom. Såningstid. Tid för beslut. Fortfarande höll kommunisterna igen. Förseningen gav alla en intensiv känsla av hotet från Chiangs arméer som stampade på tröskeln till gränsregionerna...

Sommaren 1946 förde budbärare fram de förlösande orden till distriktskommisarierna: ”Fördela jorden”. Partiet hade kastat tärningen. Från och med nu och framåt fanns det ingen återvändo. (s.169)

Förhandlingarna hade brutit samman — Chiang hade vägrat godkänna någon annan lösning än kommunisternas omedelbara kapitulation. Men ännu så sent som i mars 1947, när Chiangs trupper hade tvingat Mao ut ur Yenan, förde inte KKP fram parollen om störtandet av Chiangs regering och erbjöd inte heller något fullständigt program för den agrara

revolutionen.

Först den 10 oktober 1947 utgavs ett manifest i Folkets befrielsearmés namn, som öppet förespråkade störtande av Chiang, bygget av ett ”nytt Kina” och proklamerade en jordreform genom expropriation av godsägarnas jord med undantag för jord tillhörande ”industri- och kommersiella bolag”.

I oktober 1949 marscherade Maos styrkor in i Nanking. Vändpunkten i det kinesiska inbördeskriget hade nåtts året innan, under Liaoning-kampanjen i oktober 1948, när Lin Piaos bondestyrkor besegrat 400 000 KMT-soldater i Manchuriet. Peking kapitulerade i januari, vilket öppnade vägen åt söder för Folkets befrielsearmé. Den 20 april 1949 gick de kommunistiska trupperna åter över Yangtse, denna gång inte under reträtt som 1934-35, utan under en sista segerspurt. Den amerikanska marionettregeringens öde var beseglade.

Carl Davidson för fram detta som det verkliga beviset på det korrekta i den maoistiska ”tvåstegsteorin” gentemot Trotskijs teori om den permanenta revolutionen. Detta ger en falsk heder åt Mao, som under alla år utom de tre sista gjort allt för att revolutionen skulle spåra ur och för att nöja sig med en del i makten hos den borgerligt diktatoriska klicken med Chiang Kai-shek i spetsen. För att genomföra denna politik undertryckte ledningen för KKP alla former av demokratiska diskussioner och styrde partiet genom dekret. Maoisterna var rädda för – och fruktar fortfarande – självständiga massinitiativ. De uppmanade aldrig – och gör det inte nu heller – till bildandet av arbetar-, bonde- och soldatsovjeter, som var byggstenarna i den ryska revolutionen under Lenin och Trotskijs ledarskap.

KKP-ledningen vägrade att knyta de spontana bondeupproren efter 1946 till arbetarresningar i städerna. Proletariatet i städerna som varit ryggraden i den kommunistiska rörelsen under 20-talet och utgjort ledarskapet i revolutionen 1925-27 spelade inte ens en avgörande roll i den tredje kinesiska revolutionen. Till och med när kommunistiska bondearméer drog genom de stora industriområdena efter 1947, uppmanade man inte arbetare och studenter till mobilisering. När KKP kom till makten 1949, användes bondearmén till att undertrycka arbetarkampen. ”Nydemokratin” som upprättades 1949 syftade, som Mao själv sade, till att bevara kapitalistiska förhållanden inom industrin. De primära orsakerna för Maos militära framgångar 1949 ligger inte KKP-ledningens felaktiga politik. Tre avgörande faktorer var:

1. Framväxten av en massiv bonderesning kombinerat med en djupgående folklig kamp mot imperialismen.
2. Den extrema instabiliteten hos Kuomintangbourgeoisin, som fruktade alla kompromisser med Mao på andra villkor än likvideringen av kommunisterna.
3. USA-imperialismens oförmåga att ge massivt militärt stöd, inklusive amerikanska trupper till Chiangs regim.

Dessa fakta från den tredje kinesiska revolutionen ger följaktligen inget stöd för den maoistiska ”tvåstadieteorin”. Det ”första steget” i den koloniala revolutionen, såsom det framställt av Stalin och Mao, genomfördes aldrig under hela 22-årsperioden mellan Shanghai-massakern och Maos militära seger 1949. Det skedde aldrig någon förening mellan den agrara revolutionen och den ”nationella bourgeoisins” förmodade anti-imperialistiska kamp. Från 1935 tog Mao steget bakåt för att åstadkomma en bestående koalition med Kuomintang. Han förbjöd alla försök att genomföra en socialistisk revolution under processen och schackrade t o m bort jordreformen. (Vem underskattade bönderna här?)

Chiangs Kuomintang bekräftade den koloniala bourgeoisins oförmåga att leda ett anti-imperialistiskt krig eller genomföra vare sig demokrati eller jordreform. De kinesiska bönderna reste sig i en massiv revolt, *men de gjorde det mot den nationella bourgeoisins krafter*. Den kinesiska revolutionen ger en mycket slående bekräftelse på Trotskijs teori om den permanenta revolutionen, inte minst därför att ledningen för den kommunistiska rörelsen

motsatte sig denna teori i praktiken från och med 1924. De försökte skapa en koalition med den kinesiska bourgeoisin och höll medvetet tillbaka arbetarnas och böndernas kamp i försöken att smickra Chiang och genomföra Moskvans politik. Men klasskampens krafter höjde sig över dessa småborgerliga planer.

Men det var inte bara klasskampen i Kina som hade betydelse, hur mäktig än bonderevolutionen var. För den slutgiltiga segern var den kinesiska revolutionen beroende av revolutionens framsteg i världsskala. I andra världskriget hade Sovjetunionen slagit tillbaka de tyska imperialisterna. Revolutionen flyttade fram sina positioner i Europa och hotade sådana monopolkapitalistiska bastioner som Frankrike och Italien. Detta hot i väster band USA-imperialismens händer och förhindrade Washington att ge en massiv hjälp till Chiang i Kina. Den respekt som Sovjetunionen vann i 2:a världskriget ökade också det kinesiska kommunistpartiets popularitet.

Tvåstegsteorin idag

Tvåstadieteorin är inte förankrad i klasskampens verklighet i de underutvecklade länderna. Dess rötter ligger snarare i byråkratiseringen av den ryska revolutionen och Stalin-klickens kontrarevolutionära politik. Dess enda syfte är att rättfärdiga samarbete med den koloniala världens borgerliga regimer i stället för kamp mot dem. Det är det sättet den används på av Peking idag i dess kriminella stöd till militärdiktaturer som de i Pakistan och Sudan,

Slutligen: när de inte hade något annat val, valde KKP att slåss hellre än slaktas. Men dess seger över Chiang vanns *trots dess felaktiga teori* och inte tack vare den. Teorin måste tillfälligt skrotas i överlevnadens intresse och dess tillämpning hade enbart lett till nederlag alltsedan 1925.

Varken i Ryssland 1917, eller i Kina från 1924 till 1949, eller någon annanstans i den koloniala världen har klassarbetet med bourgeoisin främjat revolutionen. Det har alltid lett till fruktansvärda bakslag. Detta därför att, som Trotskij förklarade 1905 och senare, de förtryckta arbetarnas och böndernas behov i de underutvecklade länderna bara kan tillfredsställas genom en total omvandling av de kapitalistiska ägandeförhållandena, dvs genomförandet av en socialistisk revolution. Trots att den "nationella bourgeoisin" ofta säger sig tjäna arbetarnas och böndernas intressen inför det imperialistiska förtrycket, kan den inte vidta de nödvändiga åtgärderna för att upphäva detta förtryck. Det kräver en socialistisk revolution och den kommer bourgeoisin aldrig att leda.

Som härdad stalinistisk byråkrat lärde Mao ingenting från sin egen erfarenhet. Efter Chiangs nederlag fortsatte Mao att sprida hjärnspöket om ett "ny-demokratiskt" (dvs kapitalistiskt) Kina, och försvarade borgarklassens egendom både inom industrin och jordbruket (de rika bönderna). Han behöll Chiangs civila förvaltning, inklusive polis och domare, och inbjöd resterna av de borgerliga partierna att delta i hans regering. För att vara principfast skulle därför Davidson behöva hävda att det fanns två "första" stadier: Koalitionen med Chiang 1935, som inte uppnådde något av den borgerligt demokratiska revolutionens mål; och den "nydemokratiska" från 1949 till 1953. Detta andra "första steg" visade sig i själva verket vara lika ofruktbart som det tidigare. Även med den väpnade makten i sin hand visade sig Mao vara oförmögen att förlika kapital och arbete och under trycket från bourgeoisies ekonomiska sabotage under Koreakriget, tvingades KKP att i tysthet sopa detta "steg" under mattan och upprätta den första femårsplanen och slutgiltigt eliminera kapitalismen i Kina.

Ironiskt nog har uteslutningen av arbetarklassen från den kinesiska samhällsomvandlingen och dess permanenta uteslutning från verkligt beslutsfattande skapat behov av ett andra steg i den kinesiska revolutionen, men inte det som Mao förväntade sig. Även om Mao mot sin vilja tvingades genomföra ett avskaffande av kapitalismen helt i linje med Trotskij's teori om permanent revolution, så måste man fortfarande avskaffa de byråkratiska strukturer som han

hjälp till med att sätta i ledningen för den kinesiska arbetarstaten. Detta för att tillåta de kinesiska massorna att komma framåt på vägen mot socialismen. Detta kommer att kräva ett ”nytt steg” av den kinesiska revolutionen: en antibyråkratisk rensning av det politiska maskineriet i Kina. Mao och hans kompanjoner kommer inte att bidra till denna seger. De utgör det hinder som de kinesiska arbetarna måste avlägsna.

Lästips

Kentth-Åke Andersson: [Om kinesiska revolutionen 1925-27](#)

Harold Isaacs: [Den kinesiska revolutionens tragedi](#)

André Malraux: [Erövrarna](#) och [Människans lott](#) (klassiska historiska romaner om Kina 1925-27)

Ernest Mandel: [Den tredje kinesiska revolutionen](#)